

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 25.10.2011

COM(2011) 681 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Обновена стратегия на ЕС за периода 2011—2014 г. за корпоративната социална
отговорност**

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	4
1.1.	Разглеждането на въпроса за корпоративната социална отговорност е в интерес на предприятията... ..	4
1.2.	... и в интерес на обществото като цяло	4
1.3.	Защо Комисията представя сега тази нова инициатива?	5
2.	Оценка на въздействието на европейската политика в областта на КСО	5
3.	Съвременно разбиране на корпоративната социална отговорност	7
3.1.	Ново определение	7
3.2.	Международно признати принципи и насоки	8
3.3.	Многостранното естество на КСО	8
3.4.	Ролята на органите на публичната власт и на другите заинтересовани страни... ..	9
3.5.	КСО и инициатива за социално предприемачество.....	9
3.6.	КСО и социалният диалог	10
4.	Програма за действие за 2011—2014 г.	10
4.1.	Повишаване на видимостта на КСО и разпространяване на добри практики	10
4.2.	Подобряване и проследяване на степента на доверие в бизнеса.....	11
4.3.	Подобряване на процесите на самостоятелна и съвместна регулация	12
4.4.	По-високо възнаграждаване на КСО на пазара.....	13
4.4.1.	Потребление	13
4.4.2.	Обществени поръчки	13
4.4.3.	Инвестиции	14
4.5.	Подобряване на оповестяването на дружествена информация в сферата на социалните въпроси и околната среда	14
4.6.	По-нататъшно интегриране на въпроса за КСО в образованието, обучението и изследователската дейност.....	15
4.7.	Изтъкване на значението на политиките, свързани с КСО, приети на национално и поднационално равнище	16
4.8.	По-голямо сближаване между европейския и световния подход към КСО.....	16
4.8.1.	Съсредоточаване на вниманието върху международно признатите принципи и насоки във връзка с КСО	17
4.8.2.	Прилагане на ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека	17

4.8.3.	Изтъкване на КСО в отношенията с други държави и региони по света	18
5.	Заключение	19

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Според съществуващото определение на Европейската комисия корпоративната социална отговорност (КСО) е „понятие, с което се означава интегрирането от страна на предприятията, на доброволна основа, на социалните и екологичните аспекти в икономическите им операции и във взаимодействието им със съответните заинтересовани страни.“¹

Корпоративната социална отговорност засяга дейности на дружествата, които се простират отвъд техните правни задължения към обществото и околната среда. Някои регулаторни мерки създават благоприятна среда за готовността на предприятията доброволно да се съобразяват със своята социална отговорност.

1.1. Разглеждането на въпроса за корпоративната социална отговорност е в интерес на предприятията...

Прилагането на стратегически подход по отношение на КСО придобива все по-голямо значение за конкурентоспособността на предприятията. То може да донесе ползи от гледна точка на управлението на риска, намаляването на разходите, достъпа до капитали, връзките с клиенти, управлението на човешките ресурси и иновационния капацитет².

Тъй като КСО изисква от предприятията да се ангажират с вътрешните и външните заинтересовани страни, това им дава възможност по-добре да предвиждат и да се възползват от бързо променящите се обществени очаквания и условия за дейност. Следователно тя може да движи развитието на нови пазари и да създава възможности за растеж.

Като отделят внимание на тяхната социална сигурност, предприятията могат да създадат у служителите, потребителите и гражданите дългосрочно доверие, което да послужи за основа за устойчиви бизнес модели. Високото ниво на доверие от своя страна спомага за създаването на среда, в която предприятията могат да се занимават с иновационни дейности и да се развиват.

1.2. ... и в интерес на обществото като цяло

Посредством КСО предприятията могат значително да допринесат за постигането на целите, заложи в Договора за Европейския съюз, за устойчиво развитие и силно конкурентна социална пазарна икономика. КСО допринася за постигането на целите, установени в стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, в това число и на целта за 75-процентно ниво на заетост³. Отговорното

¹ COM(2001)366.

² Доклада за европейската конкурентоспособност за 2008 г. (COM(2008)774) и придружаващия работен документ на службите SEC(2008) 2853.

³ КСО е отразена в редица водещи инициативи в рамките на стратегията „Европа 2020“: Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията — COM(2010)614, Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване — COM(2010)758, Програма за нови умения и работни места — COM(2010)682, Младешта в движение — COM(2010)477 и Акт за единния пазар — COM(2011)206. Освен това Съюзът на иновациите

поведение на предприятията е особено важно при предоставянето на обществени услуги от страна на оператори от частния сектор. Част от социалната отговорност на предприятията е приносът за смекчаването на социалните последици от настоящата икономическа криза, в това число загубата на работни места.. КСО предлага комплекс от ценности, които служат за основа за изграждането на едно по-сплотено общество и за прехода към устойчива икономическа система.

1.3. Защо Комисията представя сега тази нова инициатива?

Съветът и Европейският парламент призоваха Комисията да доразработи своята политика в сферата на КСО⁴. В стратегията „Европа 2020“ Комисията пое ангажимент да обнови стратегията на ЕС за насърчаване на корпоративната социална отговорност. В съобщението си от 2010 г., посветено на индустриалната политика, Комисията заяви, че ще представи нова инициатива, свързана с политиката в областта на корпоративната социална отговорност⁵. Тя посочи в Акта за единния пазар, че възнамерява до края на 2011 г. да приеме ново съобщение относно корпоративната социална отговорност.⁶

Икономическата криза и нейните социални последици накърниха до известна степен доверието на потребителите и понижиха нивото на доверие в бизнеса. Те насочиха общественото внимание към постигнатото от предприятията в социален и етичен аспект. Комисията възобновява сега усилията си за насърчаване на КСО с цел създаването на благоприятни условия за появата на устойчив растеж, отговорно бизнес поведение и дълготрайни работни места в средносрочен и дългосрочен план.

2. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА В ОБЛАСТТА НА КСО

С публикуването на Зелената си книга⁷ от 2001 г. и с учредяването на Европейския многостранен форум по въпросите на КСО Комисията беше първа по отношение разработването на обществена политика за насърчаване на корпоративната социална отговорност. През 2006 г. Комисията публикува нова политика, централно място в която заема сериозната подкрепа за ръководена от предприятията инициатива, наречена Европейски алианс за КСО⁸. Политиката определи и 8 приоритетни области за действие от страна на ЕС: повишаване на осведомеността и обмен на най-добри практики, оказване на подкрепа на инициативите, предприети от различните заинтересовани страни, сътрудничество с държавите-членки, предоставяне на информация на

(COM2010)546) има за цел да повиши, чрез иновациите, капацитета на предприятията за справяне с предизвикателствата пред обществото, като приносът на предприятията е от ключово значение за постигането на целите на водещата инициатива „Европа за ефективно използване на ресурсите“, COM(2011)21 и COM(2011)571.

⁴ Съвет по околна среда от 5 декември 2008 г., Съвет по околна среда от 20 декември 2010 г., Съвет по външни работи от 14 юни 2010 г., Резолюция на Европейския парламент от 13 март 2007 г. (P6_TA(2007)0062), Резолюция на Европейския парламент от 8 юни 2011 г. (P7_TA(2011)0260).

⁵ Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията, COM(2010)614.

⁶ COM(2011)206.

⁷ COM(2001)366.

⁸ COM(2006)136.

потребителите и прозрачност, научноизследователска дейност, образование, малки и средни предприятия, и международно измерение на КСО.

Тази политика допринесе за постигането на напредък в областта на КСО. Сред показателите за напредъка са:

- Броят на предприятията в ЕС, които са приели десетте принципа за КСО на Глобалния договор на ООН, е нараснал от 600 през 2006 г. до над 1900 през 2011 г.
- Броят на организациите, регистрирани в рамките на Схемата за управление и одитиране на околната среда, се е увеличил от 3300 през 2006 г. до над 4600 през 2011 г.⁹
- Броят на дружествата от ЕС, които подписват транснационални споразумения на дружеството със световни или европейски организации на работниците, обхващащи въпроси като трудовите стандарти, се е увеличил от 79 през 2006 г. до над 140 през 2011 г.
- Броят на членовете на инициативата за социално ангажиран бизнес, която представлява ръководена от предприятията европейска инициатива, имаща за цел да помогне на предприятията да подобрят работните условия във веригите за доставки, е нараснал от 69 през 2007 г. до над 400 през 2011 г.
- Броят на европейските предприятия, които публикуват доклади за устойчивост съгласно насоките на Глобалната инициатива за отчитане, е нараснал от 270 през 2006 г. до над 850 през 2011 г.

С помощта на Европейския алианс за КСО водещи предприятия разработиха поредица от практически механизми по ключови въпроси¹⁰. Приблизително 180 предприятия изразиха своята подкрепа за Алианса. Национални сдружения на работодателите също подкрепиха Алианса и предприеха редица действия за насърчаване на КСО.

Въпреки постигнатия напредък, все още са налице значителни предизвикателства. Голям брой дружества в ЕС все още не са интегрирали напълно социалните и екологичните аспекти в своята работа и в основната си стратегия. Малък брой европейски предприятия продължават да са обект на обвинения в нарушаване на правата на човека и неспазване на основни стандарти в областта на трудовите правоотношения. Само 15 от 27 държави-членки на ЕС разполагат с национална политическа рамка за насърчаване на КСО¹¹.

Комисията определи редица фактори, които ще допринесат за подобряване на ефикасността на водената от нея политика в областта на КСО, в това число:

⁹ Счита се, че 80 % от тези структури са предприятия.

¹⁰ Например: равенство между половете, отговорно управление на веригата за доставки и подобряване на диалога с инвеститорите относно нефинансовите резултати на дружествата. Вж. www.csreurope.org/pages/en/toolbox.html

¹¹ „Корпоративна социална отговорност: национални обществени политики в ЕС“, Европейска комисия, 2011 г.

- необходимостта от балансиран подход на различните заинтересовани страни, при който се вземат предвид становищата на предприятията, заинтересованите страни, които не са ангажирани в бизнеса, и държавите-членки;
- необходимостта от по-добро изясняване на очакваното от предприятията и от привеждане на определението на ЕС за корпоративната социална сигурност в съответствие с новите и актуализирани международни принципи и насоки;
- необходимостта от поощряване възнаграждаването на отговорното бизнес поведение в рамките на пазара, в това число посредством инвестиционната политика и възлагането на обществени поръчки;
- необходимостта от предвиждане на схеми за самостоятелна и съвместна регулация, които са важен инструмент, чрез който предприятията се стремят да се съобразят със своята социална отговорност;
- необходимостта от прозрачността на дружествата по социалните въпроси и въпросите, свързани с околната среда, да се третира от гледна точка на всички заинтересовани страни, в това число и на самите предприятия;
- необходимостта от отделяне на по-голямо внимание на правата на човека, които се превърнаха в значително по-важен аспект на КСО;
- необходимостта от признаване на ролята на допълнителните разпоредби при създаването на благоприятна среда за готовността на предприятията доброволно да се съобразяват със своята социална отговорност.

Останалата част от настоящото съобщение представя съвременно разбиране за КСО, включително актуализирано определение и нова програма за действие. По този начин то се опира на политиката от 2006 г., като в същото време въвежда важни нови елементи, които могат да спомогнат за усилване въздействието на политиката. С него се полагат усилия за утвърждаване на влиянието на ЕС в тази област в световен мащаб, благодарение на което ЕС ще бъде в състояние по-добре да защитава своите интереси и ценности в отношенията си с други региони и държави. Това също ще спомогне за предоставянето на насоки и за съгласуването на политиките на държавите-членки на ЕС, като така се намали рискът от разнородни подходи, които да създадат допълнителни разходи за предприятията, развиващи дейност в повече от една държава-членка.

3. СЪВРЕМЕННО РАЗБИРАНЕ НА КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

3.1. Ново определение

Комисията предлага ново определение на понятието за КСО — „отговорността на предприятията за въздействието, което оказват на обществото“. Спазването на приложимото законодателство и на колективните споразумения между социалните партньори е предварително условие за съобразяването с тази отговорност. За да се съобразят изцяло със своята корпоративна социална отговорност, предприятията следва да разполагат с механизъм на интегриране на социалните въпроси и въпросите на околната среда, етиката, правата на човека и потребителите в своите стопански

операции и в основната си стратегия, в тясно сътрудничество със своите заинтересованите страни с цел:

- оптимизиране създаването на общи ценности за техните собственици/акционери и другите заинтересовани страни, както и обществото като цяло;
- идентифициране, предотвратяване и смекчаване на евентуалното неблагоприятно въздействие.

Сложността на този механизъм ще зависи от фактори като размера на предприятието и естеството на неговите операции. За по-голяма част от малките и средните предприятия, и особено за микропредприятията, е вероятно механизмът, свързан с поемането на КСО, да остане неформален и интуитивен.

За да оптимизират създаването на общи ценности, предприятията се насърчават да възприемат дългосрочен стратегически подход спрямо КСО и да проучат възможностите за разработване на иновативни продукти, услуги и бизнес модели, които допринасят за общественото благополучие и за създаването на висококачествени и по-продуктивни работни места.

За да идентифицират, предотвратяват и смекчат евентуалното неблагоприятно въздействие от своята дейност, големите предприятия, и особено предприятията, за които съществува конкретен риск от това, се насърчават да извършват основана на риска надлежна проверка, включително по целите си вериги за доставки.

Някои видове предприятия, като например кооперативи, взаимоспомагателни дружества и семейни предприятия, имат структури на собственост и управление, които са особено благоприятни за отговорно бизнес поведение.

3.2. Международно признати принципи и насоки

За дружествата, които се стремят към формален подход към КСО, особено големите дружества, са налице меродавни насоки под формата на международно признати принципи и насоки, по-конкретно наскоро актуализираните Насоки на ОИСП за мултинационалните предприятия, десетте принципа на Глобалния договор на ООН, Стандарта ISO 26000 с насоки относно социалната отговорност, Тристранната декларация на Международната организация по труда за принципите относно мултинационалните предприятия и социалната политика и Ръководните принципи на ООН за бизнес и права на човека. Този набор от основни международно признати принципи и насоки представлява обща рамка за КСО, която се развива и наскоро бе укрепена. Европейската политика за насърчаване на КСО следва да бъде напълно съгласувана с тази рамка.

3.3. Многостранното естество на КСО

Съгласно тези принципи и насоки в минималния обхват на КСО са включени правата на човека, трудовите практики и практиките на заетостта (напр. обучението, многообразието, равенството между половете и здравето и благополучието на наетите лица), въпросите, свързани с околната среда (напр. биоразнообразието, изменението на климата, използването на ресурсите, оценката на жизнения цикъл и предотвратяването

на замърсяването) и борбата с подкупите и корупцията. Ангажираността и развитието на местните общности, интеграцията на хората с увреждания и интересите на потребителите, в това число и зачитането на личния живот, също са част от програмата за КСО. Насърчаването на социалната отговорност и на отговорното отношение към околната среда по цялата верига за доставки, както и разпространението на нефинансова информация са признати за важни общозначими въпроси. Комисията прие съобщение относно политиките на ЕС и доброволчеството, в което признава доброволческата дейност за израз на корпоративната социална отговорност¹².

Освен това Комисията препоръчва в отношенията между държавите да се спазват трите принципа на доброто управление в областта на данъчното облагане, а именно — прозрачността, обмяна на информация и лоялната данъчна конкуренция. Предприятията също се насърчават, доколкото това ги засяга, да работят за прилагането на тези принципи.

3.4. Ролята на органите на публичната власт и на другите заинтересовани страни

В развитието на КСО водеща следва да бъде ролята на самите предприятия. Органите на публичната власт следва да оказват съдействие чрез умело съчетаване на политически мерки на доброволен и, при необходимост, регулаторен принцип, например за подобряване на прозрачността, създаване на пазарни стимули за отговорно бизнес поведение и гарантиране на корпоративна отговорност.

Предприятията трябва да разполагат с необходимата гъвкавост, за да могат да правят нововъведения и да разработят подход спрямо КСО, който отговаря на техните условия за дейност. Независимо от това, много предприятия оценяват съществуването на принципи и насоки, подкрепяни от органите на публичната власт, които им позволяват да сравняват с показатели своите политики и резултати и насърчават условия на дейност, които в по-голяма степен са еднакви за всички.

Синдикатите и организациите на гражданското общество идентифицират проблемите, оказват натиск за подобряване на положението и работят конструктивно с предприятията за съвместно намиране на решения. Потребителите и инвеститорите са в състояние да направят така, че мерките, предприемани от социално отговорните предприятия, да бъдат по-високо възнаградени на пазара, посредством решенията, които те вземат във връзка с потреблението и инвестициите. Медиите могат да повишат осведомеността за положителното и отрицателното въздействие на предприятията. Органите на публичната власт и другите заинтересовани страни следва да демонстрират отговорно социално поведение, в това число и в отношенията си с предприятията.

3.5. КСО и инициатива за социално предприемачество

Корпоративната социална отговорност е приложима за всички предприятия. Настоящото съобщение се приема заедно с допълваща го, но и различаваща се от него „Инициатива за социално предприемачество“ (ИСП) в подкрепа на определен вид

¹² „Съобщение относно политиките на ЕС и доброволчеството: признаване и насърчаване на трансграничните доброволчески дейности в ЕС“, COM(2011)568.

предприятия, а именно предприятия, чийто основен предмет на дейност е изрично свързан със социалните въпроси и/или околната среда. Тези предприятия реинвестират печалбите си в споменатата област и вътрешната им организация отразява целите на обществото¹³. ИСП се занимава с „екосистемата“, необходима за развитието на социалното предприемачество и социалните иновации, и благоприятства европейската социална пазарна икономика.

3.6. КСО и социалният диалог

През последните години редица секторни комитети за социален диалог насърчаваха добрите практики, свързани с КСО, и изготвяха насоки¹⁴. Комисията подпомага подобен вид инициативи и признава, че КСО способства и допълва социалния диалог. Посредством транснационални споразумения на дружеството, сключени между предприятия и европейски или световни организации на работниците¹⁵, са разработени иновативни и ефективни политики по отношение на КСО. ЕС енергично подкрепя такива транснационални споразумения на дружеството и ще създаде база данни за тези споразумения, чрез която да се получава информация за тях.

4. ПРОГРАМА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА 2011—2014 г.

Тази програма включва ангажименти, поети от самата Комисия, както и предложения за предприятията, държавите-членки и другите групи от заинтересовани страни. При изпълнението на програмата Комисията ще взема предвид във всеки един момент специфичните характеристики на МСП, особено ограничените им ресурси, и ще предотвратява създаването на ненужни административни тежести.

4.1. Повишаване на видимостта на КСО и разпространяване на добри практики

Отдавайки обществено признание на усилията, които предприятията полагат в областта на КСО, ЕС може да спомогне за разпространението на добри практики, взаимното запознаване с опита и практиките на сродни предприятия и насърчаването на разработването на собствени стратегически подходи към КСО от по-голям брой предприятия. Като се опира на поуците от инициативите в различни държави-членки, Комисията ще подкрепи изграждането на капацитет на посреднически организации за МСП, за да се даде възможност на малките и средните предприятия да разполагат с по-добър достъп до качествени консултантски услуги в областта на КСО.

Комисията стартира широк набор от програми за сътрудничество с предприятията и другите заинтересовани страни по важни социални въпроси и въпроси, свързани с околната среда¹⁶. Укрепването на сътрудничеството с предприятията ще бъде важно за

¹³ COM(2011)682

¹⁴ „Индустриалните отношения в Европа през 2010 г.“, глава 6.3.4, Европейска комисия, ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“, 2011 г.

¹⁵ „Ролята на транснационалните споразумения между предприятия в контекста на нарастваща международна интеграция“, COM(2008) 419 окончателен.

¹⁶ Например: форума на търговията на дребно относно устойчивостта, платформата за действие на ЕС относно хранителния режим, физическата активност и здравето, кампанията за бизнес и биоразнообразие, процеса относно корпоративната отговорност във фармацевтичната индустрия,

успеха на стратегията „Европа 2020“. За тази цел Комисията ще насърчи диалога с предприятията и другите заинтересовани страни по въпроси като пригодността за заетост, демографските промени, активния живот на възрастните хора¹⁷ и предизвикателствата на работното място (в това число управлението на многообразието, равенството между половете, образованието и обучението, както и здравето и благополучието на наетите лица). Тя ще посвети особено внимание на отрасловите подходи и на разпространението на практики на отговорно бизнес поведение по цялата верига за доставки.

Европейската инициатива в областта на КСО „Предприемачество 2020“ е пример за водачеството на бизнеса по отношение на КСО, което е от особено значение за политическите цели на ЕС. Комисията ще подпомогне прегледа на първоначалните резултати от инициативата до края на 2012 г. и определянето на нейните следващи стъпки.

Комисията възнамерява:

1. да създаде през 2013 г. платформи на различните заинтересовани страни по въпросите на КСО в редица значими промишлени сектори, така че предприятията, техните работници и други заинтересовани страни да поемат публични ангажименти по свързани с КСО въпроси, които са от значение за съответния сектор, и заедно да следят постигания напредък.
2. да въведе в действие от 2012 г. нататък европейска схема за възнаграждаване на партньорства в областта на КСО между предприятия и други заинтересовани страни.

4.2. Подобряване и проследяване на степента на доверие в бизнеса

Подобно на всички организации, включително правителствата и самия ЕС, предприятията имат нужда от доверието на гражданите. Европейската бизнес общност следва да се стреми да намери място сред тези групи от организации, които се ползват с най-голямо доверие от обществото. Нерядко между очакванията на гражданите и представата, която те имат за действителното поведение на предприятията, има разминаване. Това се обяснява отчасти с примери на безотговорно поведение от някои предприятия, както и със случаи на предприятия, които преувеличават своите постижения в сферата на околната среда и социалните въпроси. Понякога причината е и недостатъчното разбиране от страна на някои предприятия на бързо развиващите се очаквания на обществото, както и с недостатъчна осведоменост от страна на гражданите за постиженията на предприятията и за ограниченията, при които работят.

европейската кръгла маса по въпросите на храните и устойчивото производство, форума на университетите и бизнеса, кръглата маса по въпросите на рекламата и европейския пакт за психично здраве и благоденствие.

¹⁷

2012 г. ще бъде Европейска година на активния живот на възрастните хора.

Комисията възнамерява:

3. да се занимае с подвеждащия маркетинг, свързан с въздействието на продуктите върху околната среда (т.нар. „зелени заблуди“, или невярна информация относно положителното въздействие върху околната среда), в контекста на доклада по прилагането на Директивата за нелоялните търговски практики¹⁸, предвиден за 2012 г., и да проучи необходимостта от предприемането на специфични мерки в тази област.
4. да постави началото на отворен дебат с гражданите, предприятията и другите заинтересовани страни относно ролята и потенциала на предприятията в 21-ви век с цел изграждането на общо разбиране и очаквания и да извършва редовни проучвания на доверието на гражданите в бизнеса и на отношението спрямо КСО.

4.3. Подобряване на процесите на самостоятелна и съвместна регулация

Предприятията често участват в процеси на самостоятелна и съвместна регулация, например в приемането на секторни кодекси на поведение във връзка с обществени въпроси от значение за съответния сектор. Когато тези процеси са подходящо структурирани, те могат да спечелят подкрепата на заинтересованите страни и да бъдат ефективно средство за гарантиране на отговорно бизнес поведение. Самостоятелното и съвместното регулиране са признати от ЕС като част от програмата за по-добро регулиране¹⁹.

Опитът показва, че процесите на самостоятелно и съвместно регулиране са високо ефективни, когато: се основават на първоначален отворен анализ на въпросите с всички заинтересовани страни, в присъствието на органи на публичната власт като Европейската комисия и, при необходимост, инициран от тях; водят, на последващ етап, до поемане на ясни ангажменти от страна на всички засегнати заинтересовани страни с показатели за резултатите; предвиждат механизми за обективен мониторинг, преглед на резултатите и възможност за подобряване на поетите ангажменти в случай на необходимост и включват ефективен механизъм за отчетност във връзка с жалбите за неспазване на поетите ангажменти.

Комисията възнамерява:

5. да стартира през 2012 г. с участието на предприятията и другите заинтересовани страни процес на съставяне на кодекс с добри практики за процеси на самостоятелно и съвместно регулиране, с което следва да се подобри ефективността на свързания с КСО процес.

¹⁸ Директива 2005/29/ЕО.

¹⁹ Вж. Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество, 2003/С 321/01, и Съобщението на Комисията, озаглавено „По-добро регулиране за растеж и работни места в Европейския съюз“, COM(2005)97.

4.4. По-високо възнаграждаване на КСО на пазара

Нараства признаването на положителното въздействие на КСО върху конкурентоспособността, но предприятията все още са изправени пред дилема: най-отговорното от социална гледна точка поведение може да не е финансово най-изгодното поведение, поне не и в краткосрочен план. ЕС трябва да следва насърчителни политики в областта на потреблението, обществените поръчки и инвестициите, за да подсили пазарните стимули за КСО.

4.4.1. Потребление

През последните години потребителите обръщат все по-голямо внимание на въпросите, свързани с КСО, но още са изправени пред значителни препятствия като недостатъчната осведоменост, по-високите понякога цени, обусловени от КСО, и липсата на лесен достъп до информацията, необходима за информиран избор. Някои предприятия са изиграли ролята на пионер при подпомагането на потребителите да направят по-устойчив избор. Прегледът на плана за действие за устойчиво потребление и производство може да даде възможност за набелязване на нови мерки, които да благоприятстват по-отговорното потребление.

4.4.2. Обществени поръчки

Комисията определи индикативна цел, съгласно която до 2010 г. 50 % от всички обществени поръчки в ЕС следва да отговарят на договорените критерии в сферата на околната среда. През 2011 г. Комисията публикува ръководство относно социално отговорното възлагане на обществени поръчки, съдържащо обяснения за интегрирането на социалните критерии в обществените поръчки при спазване на съществуващата законодателна рамка на ЕС²⁰. Социално отговорното възлагане на обществени поръчки може да включва предприемането от страна на органите на публичната власт на положителни мерки, с които да се помогне на недостатъчно представените предприятия, като МСП, да получат достъп до пазара за обществени поръчки.

Държавите-членки и органите на публичната власт на всички равнища се приканват да се възползват пълноценно от всички възможности, предлагани от настоящата законодателна рамка в областта на обществените поръчки. Интегрирането на социалните критерии и критериите, свързани с околната среда, в обществените поръчки трябва да става по-специално по начин, който да не води до дискриминиране на МСП и да съблюдава разпоредбите на Договора за недискриминация, равно третиране и прозрачност.

²⁰ „Социално отговорни покупки: ръководство за предвиждане на социалните критерии при възлагане на обществените поръчки“, Европейска комисия, 2011 г.

Комисията възнамерява:

6. да способства за по-доброто интегриране на социалните критерии и критериите, свързани с околната среда, в обществените поръчки, като част от прегледа на Директивата за обществените поръчки през 2011 г., без да се създават допълнителни административни тежести за възлагащите органи и предприятията и без да се засяга принципа за възлагане на поръчката на икономически най-изгодната оферта.

4.4.3. *Инвестиции*

В отговор на финансовата криза Комисията предлага поредица от регулаторни актове, за да гарантира по-отговорна и прозрачна финансова система. Като вземат внимателно предвид съответната нефинансова информация, инвеститорите могат да допринесат за по-ефективно разпределение на капитала и за по-добро постигане на дългосрочните инвестиционни цели. Комисията подкрепя изграждането на капацитет, който да позволи на инвеститорите да се запознаят с начина, по който трябва да взема предвид нефинансовата информация при вземане на инвестиционни решения. В този контекст Комисията насърчава предприятията да оповестяват информацията, свързана с прилагането на стандартите за доброто управление в областта на данъчното облагане.

Европейските управители и собственици на активи, по-специално пенсионните фондове, се приканват да приемат принципите на ООН за отговорно инвестиране. Органите на публичната власт са особено отговорни да поощряват КСО в предприятията, които притежават или в които инвестират.

Комисията възнамерява:

7. да проучи възможността от всички инвестиционни фондове и финансови институции да се изисква да информират всички свои клиенти (граждани, предприятия, органи на публичната власт и др.) за всички прилагани от тях критерии за етично или отговорно инвестиране, както и за всички стандарти и кодекси, към които се придържат.

4.5. **Подобряване на оповестяването на дружествена информация в сферата на социалните въпроси и околната среда**

Оповестяването на информация в сферата на социалните въпроси и околната среда, в това число информация, свързана с климата, може да улесни сътрудничеството със заинтересованите страни и идентифицирането на съществени рискове за устойчивостта. Това представлява и важен аспект от процеса на поемане на отговорност и може да допринесе за изграждане на общественото доверие в предприятията. За да се отговори на потребностите на предприятията и на другите заинтересовани страни, информацията следва да бъде значима и нейното събиране не бива да води до прекомерни разходи.

Някои държави-членки въведоха изисквания във връзка с разпространението на нефинансова информация, които отиват отвъд съществуващото законодателство на

ЕС²¹. Възможно е различията в националните изисквания да породят допълнителни разходи за предприятията, които развиват дейност в повече от една държава-членка.

Все по-голям брой дружества оповестяват информация в сферата на социалните въпроси и околната среда. МСП съобщават този вид информация неформално и на доброволна основа. Според един източник около 2500 европейски дружества публикуват доклади за КСО или устойчивостта, което нарежда ЕС на челно място в световен мащаб²². Това обаче представлява само малка част от 42 000 големи дружества, които развиват дейност в ЕС.

Съществуват редица международни рамки за оповестяване на информация в сферата на социалните въпроси и околната среда, в това число и Глобалната инициатива за отчитане. Изготвянето на доклади, които включват финансова и нефинансова информация, представлява важна цел в средносрочен и дългосрочен план, и Комисията следи с интерес работата на International Integrated Reporting Committee (Международен комитет за интегрирано докладване).

За да гарантира еднакви условия на дейност, Комисията, както е посочено в Акта за единния пазар, ще представи законодателно предложение във връзка с прозрачността на предоставяната от дружествата от всички сектори информация в сферата на социалните въпроси и околната среда. Понастоящем се извършва оценка на въздействието на възможните варианти на посоченото предложение, която включва и преглед на въздействието върху конкурентоспособността и тест за МСП. Комисията разработва и политика, която има за цел да насърчи дружествата да измерват и сравняват с показатели своите резултати в сферата на околната среда, като използват обща методология, базирана на жизнения цикъл, която също може да бъде използвана за оповестяване.

Всички организации, в това число и организациите на гражданското общество и органите на публичната власт, се насърчават да вземат мерки за подобряване на оповестяването на техните собствени резултати в сферата на социалните въпроси и околната среда.

4.6. По-нататъшно интегриране на въпроса за КСО в образованието, обучението и изследователската дейност

По-нататъшното развитие на КСО изисква нови умения, както и промени в ценностите и поведението. Държавите-членки могат да играят важна роля, като насърчават учебните заведения да интегрират КСО, устойчивото развитие и отговорната гражданска позиция в подходящи образователни програми, в това число и в средното и в университетското образование. Европейските бизнес училища се насърчават да приемат принципите на ООН за образование по отговорно управление.

²¹ С четвъртата Директива относно годишните счетоводни отчети (2003/51/ЕО) от предприятията се изисква да оповестяват в своите годишни доклади информация, свързана с околната среда и служителите, дотолкова, доколкото е необходимо за разбирането на развитието, изпълнението или състоянието на дружеството. Всички държави-членки решиха да освободят МСП от това изискване.

²² CorporateRegister.com

Висококачествената академична изследователска дейност подкрепя развитието на бизнес практики и обществена политика в сферата на КСО. По-нататъшната изследователска дейност следва да се основава на резултатите от проектите, финансирани по 6-та и 7-та рамкови програми на ЕС. Комисията ще проучи възможностите за финансиране на по-нататъшната изследователска и иновационна дейност в сферата на КСО и за оказване на подкрепа на принципите и насоките във връзка с КСО в изследователската дейност, все още финансирана по 7-та рамкова програма, и по програма „Хоризонт 2020“, която ще я замени, както и при изграждането на Европейско изследователско пространство.

Комисията възнамерява:

8. да продължи да оказва финансова подкрепа на проектите в сферата на образованието и обучението, свързани с КСО, в рамките на програмите на ЕС „Учене през целия живот“ и „Младежта в действие“, и през 2012 г. да предприеме мерки за повишаване на осведомеността на специалистите и предприятията в сферата на образованието за значимостта на сътрудничеството по въпроси, свързани с КСО.

4.7. Изтъкване на значението на политиките, свързани с КСО, приети на национално и поднационално равнище

Редица мерки, предприети в рамките на обществената политика за подкрепа на КСО, се извършват най-добре на национално, регионално и местно равнище. Местните и регионалните органи се насърчават да използват умело структурните фондове на ЕС, за да подкрепят развитието на КСО, особено сред МСП, и да работят съвместно с дружествата, за да се справят по-добре с проблемите като бедността и социалното изключване.

Комисията възнамерява:

9. през 2012 г. да създаде заедно с държавите-членки механизъм за партньорски проверки на националните политики, свързани с КСО.

Комисията призовава:

- A. Държавите-членки да изготвят или да актуализират до средата на 2012 г. своите собствени планове или национални списъци с приоритетни действия за насърчаване на КСО в подкрепа на стратегията „Европа 2020“, в които са включени международно признати принципи и насоки във връзка с КСО, в сътрудничество с предприятията и другите заинтересовани страни, като се вземат предвид въпросите, поставени в настоящото съобщение.

4.8. По-голямо сближаване между европейския и световния подход към КСО

ЕС следва да защитава европейските интереси в рамките на международното развитие на политиката в сферата на КСО, като в същото време гарантира интегрирането на международно признатите принципи и насоки в своите собствени политики в сферата на КСО.

4.8.1. *Съсредоточаване на вниманието върху международно признатите принципи и насоки във връзка с КСО*

За да постигне условия на дейност, които в по-голяма степен са еднакви за всички, в международен план, Комисията ще задълбочи сътрудничеството си с държавите-членки, партньорските държави и съответните международни форуми, за да поощри зачитането на международно признатите принципи и насоки и да насърчи съгласуваността между тях. Този подход изисква и от предприятията в ЕС да полагат повече усилия, за да спазват тези принципи и насоки.

Насоките на ОИСР представляват препоръки, отправени от правителствата към мултинационални предприятия. Комисията приветства държавите, които не са членки на ОИСР, но се придържат към тези насоки. Освен че са одобрени на правителствено равнище, насоките разполагат и със специфичен механизъм за прилагане и жалби — мрежата на националните звена за контакт, създадени във всички приели ги държави, в помощ на предприятията и заинтересованите страни да намират решение на практически проблеми, в това число и чрез посредничество и помирение.

Комисията възнамерява:

10. да следи отблизо ангажиментите, поети от европейските предприятия с над 1000 служители, да се съобразяват в своята работа с международно признатите принципи и насоки във връзка с КСО и със Стандарт ISO 26000 с насоки относно социалната отговорност.

Комисията призовава:

- Б. Всички големи европейски предприятия да поемат ангажимент до 2014 г. да се съобразят с поне един от следните набори от принципи и насоки при разработването на своя подход към КСО: Глобалния договор на ООН, Насоките на ОИСР за мултинационалните предприятия или Стандарт ISO 26000 с насоки относно социалната отговорност.
- В. Всички мултинационални предприятия, установени в Европа, да поемат ангажимент до 2014 г. да спазват тристранната декларация на Международната организация по труда за принципите относно мултинационалните предприятия и социалната политика.

4.8.2. *Прилагане на ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека*²³

Подобряването на съгласуваността на политиките на ЕС в сферата на бизнеса и правата на човека е сериозно предизвикателство. По-доброто прилагане на ръководните принципи на ООН ще спомогне за постигането на целите на ЕС по отношение на конкретни въпроси, свързани с правата на човека, и на основни трудови стандарти, в това число детския труд, принудителния труд, полаган в места за лишаване от свобода, трафика на хора, равенството между половете, свободата на сдружаване и правото на

²³ Ръководните принципи на ООН обхващат три аспекта: задължението на държавата за спазване на правата на човека, корпоративната отговорност за спазване на правата на човека и достъп до ефективно разрешаване на проблемите.

колективно преговаряне. Посредством един процес, в който участие вземат предприятия, делегации на ЕС в партньорски държави и местни представители на гражданското общество, по-специално организации и защитници на правата на човека, ще се подобри разбирането на проблемите, пред които се изправят дружествата, когато развиват дейност в държави, в които държавата не изпълнява задължението си да защитава правата на човека.

Комисията възнамерява:

11. да работи през 2012 г. в сътрудничество с предприятията и заинтересованите страни за изготвянето на насоки в областта на правата на човека за ограничен брой засегнати промишлени сектори, както и на насоки за малките и средните предприятия, основани на ръководните принципи на ООН.
12. да публикува до края на 2012 г. доклад относно приоритетите на ЕС във връзка с прилагането на ръководните принципи на ООН, а след това да изготвя периодични доклади за напредъка²⁴.

Комисията също така:

- Г. Очаква всички европейски предприятия да се съобразяват със своята корпоративна отговорност за спазване на правата на човека, както е посочено в ръководните принципи на ООН.
- Д. Призовава държавите-членки на ЕС да изготвят до края на 2012 г. национални планове за прилагането на ръководните принципи на ООН.

4.8.3. Изтъкване на КСО в отношенията с други държави и региони по света

Международно признатите насоки и принципи във връзка с КСО представляват ценности, които следва да бъдат възприети от всички държави, които желаят да се присъединят към Европейския съюз, и Комисията ще продължи да разглежда този въпрос в процеса на присъединяване.

Комисията насърчава КСО чрез своите външни политики. Комисията ще продължи, като се застъпва в световен мащаб за международно признатите принципи и насоки във връзка с КСО, съчетано с допълнително законодателство, да полага усилия за тяхното по-широко разпространение и за даване възможност на предприятията от ЕС да гарантират, че имат положително отражение върху чуждите икономики и общества. Комисията ще направи важни предложения в областта на търговията и развитието. Освен това, когато е целесъобразно, тя ще предложи въпросите относно с КСО да бъдат разгледани в рамките на диалози, установени с партньорски държави и региони, .

Политиката за развитие на ЕС признава необходимостта от насърчаване на КСО²⁵. Като насърчават спазването на социалните и екологичните стандарти, предприятията в ЕС

²⁴ В този контекст ще бъдат разгледани докладите, публикувани от Европейската комисия относно правната рамка в областта на правата на човека и околната среда, приложима спрямо предприятията в ЕС, развиващи дейност извън ЕС (2010 г.), и относно отговорното управление на веригата на доставки (2011 г.).

²⁵ Европейски консенсус за развитие, 2005 г.

могат да подобрят управлението и да стимулират приобщаващия растеж в развиващите се страни. Бизнес моделите, които са насочени към бедните потребители, производители и дистрибутори, помагат за оптимизиране на въздействието на развитието. Търсенето на полезно взаимодействие с частния сектор ще започне да придобива все по-голямо значение в рамките на сътрудничеството за развитие на ЕС и на отговорите на ЕС на природните и причинените от човека бедствия. Предприятията могат да играят важна роля в тази връзка посредством доброволческата дейност от служителите. Бъдещият Европейски доброволчески корпус за хуманитарна помощ може да представлява средство за по-добро оползотворяване на полезните взаимодействия с частния сектор.

Комисията възнамерява:

13. да намери начини за насърчаване на отговорно бизнес поведение в бъдещите си политически инициативи, с цел постигането на по-приобщаващо и устойчиво възстановяване и растеж в третите държави.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията ще работи заедно с държавите-членки, предприятията и другите заинтересовани страни, за да следи редовно напредъка и да подготви съвместно с тях обзорна среща, която ще се проведе в средата на 2014 г. При подготовката на тази среща Комисията ще публикува доклад за изпълнението на програмата за действие, изложена в настоящото съобщение. Това ще наложи Европейският форум на различните заинтересовани страни в сферата на КСО и групата на високо равнище на представители на държавите-членки в сферата на КСО да координират по-добре своите работни методи. До края на 2011 г. Комисията ще представи работно предложение в тази връзка.

Комисията ще приветства обсъждания със Съвета, Европейския парламент, Икономическия и социален комитет, Комитета на регионите, предприятията и другите заинтересовани страни, както и поемането на ангажменти от тяхна страна, въз основа на настоящото съобщение.

Комисията призовава европейските бизнес лидери, включително и тези от финансовия сектор, да поемат, преди средата на 2012 г., открит ангажимент за насърчаване, в тясно сътрудничество с органите на публичната власт и другите заинтересовани страни, на приемането на отговорно бизнес поведение от много по-голям предприятия в ЕС, определяйки ясни цели за 2015 г. и 2020 г., и да докладват за спазването на този ангажимент.